

מפגשים מהסוג הכרייש

"מי שמשנתקל עם ה-Oceanic הוא טיפש, אמיין או שלוב של שניים", מדווח שליח ים, אמיר טיטו, שזכה לחזור עם סיפור על מפגש בלתי נשכח עם ה-Oceanic Whitetip Shark, באחד מאתרי הצלילה המרהיבים ביותר בים האדום, כ-320 ק"מ דרומית לשארם - שונית האלפינסטון

מאת אמיר טיטו
צלום יוחאי זייד ואmir Titto

מצרים במסגרת חביתת הספארי שמארגן אילן ווד. הבחירה הוכיחה את עצמה מכוון שלאילן יש ניסיון רב בארגן של ספארי צליות למצרים ויתן וקשרים טובים מאוד עם הגורמים הרלוונטיים, ובונסף צוות מדריכים מקצועני וaicוט.

האלפינסטון

320 ק"מ דרומית לשארם ממוקם ריף קטן שמושך אליו כמו מגנט רב עצמה צוללים מכל העולם.

ספראי צליות המפליג דרומה לכיוון הגבול עם סודן. ספראי כזה דורש התארגנות שונה במקצת מספארי רגיל. ספראי דרומי בדרך כלל אורך מספארי רגיל בסיני (שבועה ימים ומעלה), ומבצעים בו בין שלוש לארבע צליות בכל יום.

בנוסף, בהפלגות דרוםיות ארוכות - איקות הסירה, גוזלה ומימונת הצוות המפעיל הם גורם קריטי להנאה, שכן לא כל סירה מתאימה להפלגה הארוכה דרומה. בחורתי לבצע את הצליות הראשונות שלו בדרום

לצער צוללים ישראלים רבים אי האחים והדולדוס צולמים בפני עצמם המחזיקים בדרךן ישראל. אבל, גם כך, אחרי הצילה האחורי באזורי יcolsם לחת ספיק של שעوت צילה ובות, אשר תיאור ציריך כתיבת ספר. על כן, החלמתי להתמקד בכתבבה זו בחוויתני מהצלילות באזורי שונית האלפינסטון ועל מפגש עוצר נשימה עם ה-Oceanic Whitetip Shark.

בידי לארגן דיט עם Oceanic Whitetip Shark יש להורשם

D פארץ צליות בים האדום הוא חוות בלתי נשכח. צוללים ישראלים מכירים לרוב את הפלגות הספראי שיוצאות למצרים טיראן, ראמ מוחמד והאי גובל, אתרים המעניינים חוות צילה בלתי נשכח ורבות כבר נקבע עליהם בעבר. אך ינסים אחרים נספים, דרוםיים יותר, פחות מתיירים, אך מריהיבים ביופים. אותן אתרים דרוםיים, הנחשבים לפסגת אתרי הצילה בים האדום, הם אי האחים והדולדום, שנויות סנט ג'ון והאלפינסטון.

כמו לכל אתר צלילה מיוחד, גם לאלפינסטון משוכנעת אגדה מיסתית המספרת שבעומק 60 מטר ניתן למצוא סרקיוג (ארון קבורה עתיק) של אחד הפרעונים האבודים

הריף בני בצורת אצבע מצפון לדרום, עם קירות אנכיים בצד המזרחי והמערבי, המגיעים עד לעומק של 70 מטר, הצד הצפוני והצד הדרומי מייצרים כתף דודוה יותר המעמיקה עד ל-30 מטר. כבר בתחילת הירידה ניתן להבחין בשילוב הנפלא של קיר אלמוגים צבעוני הנגע בכחול אין סוף. בתמונה ניכן, ניתן להבחין בלהקות ברקוודה, וכשהמצלם מאיר פנים רואים גם להקות של קרישי פטיש.

כמו לכל אתר צלילה מיוחד, גם לאלפינסטון משוכנעת אגדה מיסתית המספרת שבעומק 60 מטר ניתן למצוא סרקיוג (ארון קבורה עתיק) של אחד הפרעונים האבודים. הסרקיוג נמצא מתחת לאחת הקשתות הנמצאות בעומק של 50-55 מטר, ואלו שירדו לשם מסקרים שימוש ניתן לראות צורת מלון המעדיה על הימצאות הארון בעבר (ואולי אפילו בהווה). בהתחשב בכך כי לפרקונים לא היה ציוד צלילה, או יכולת אחרת לדחט לעומק של 60 מטר מתחת לפני הים, ההסביר המתבקש להימצאות הארון מיחס למספר ממצאים אחרים השייכים לעין הקורה הארון בו פניו הדרום היו נוכחים בהרבה מהנקודה העכשוויות, וכן אם אכן מדווח בארכון קבורה הוא נראה שיר לעין אחר למגרי.

הריף נתגלה בשנת 1830 בעקבות מיפוי תעלת סואץ וסימון נקודות שיכולהו להוות סכנה לאוניות המשיטות לאורך חופי הים האדום. את המיפוי ביצעה חברת "מזרח הוודו הבריטית" בראשותו של גנרל מורסבי שקבעה מקום "האלפינסטון" על שם ג'ון אלפינסטון ה-12, שהיה מושל בומבי באותו השנים.

לא לחינם נחשב האלפינסטון כאחד מאתרי הצלילה הטובים ביותר בים האדום. מיקומו הייחודי (במרחק של 12 ק"מ מחופי אבו דאבב) מקנה הרגשה דואלית, בה מעבר לכתר אחת פרחסים קירות אלמוגים מרהיבים ומעבר לכתר השניה מפטרלים כרישים המזכירים לנו שנאננו מרחוקים מספיק מהחוף ונמצאים כרגע בטריטוריה של הדגים הגדולים.

מיקומו המיחודה של הריף וזרמי המים חזקים באזור מצרים תכנן צלילה טוב וניטן צלילה באתר, הן של המדריכים והן של הצוללים, אך בעיקר של מטיילים היהודיים, שצערו לדעת בדיקת היכן להורד את הקבוצה. גם אם נקדמת הירידה מהזוויקן מדויקת, צריכה הקבוצה לבצע ירידה מיידית (ירידה שלילית) לקרקעית, וכי שמתהמה ימצא את עצמו מתרחק עבר הכתול בתוך מספר שניות.

הקריש

לאלפינסטון נמשך מספר רב של "חוות גודלות", בינוי להקות כרישי פטיש, ברקודות ודולפינים, אך בתקופה שבין ספטember לצטמבר ניתן לראות טורף יחיד, המרחק כל מי שמנסה להתקרב לאזור - ה- *Kit Oceanic Whitetip Shark* שומר על טריטוריית האלפינסטון בצורה קנאית ויחידה, האופיינית לחייה טריטוריאלית. במשך היומיים בהם ש herein אמי באזורי, שוטטו להם כתריסר כרישים למרחוב ההיקפי של הריף, ונוכחותם הרגישה כמעט בכל שלבי הצלילה והרדווה (בתחילת ובסוף הצלילה), בעיקר בקרבת הסירות שעגנו באזורי.

צולמים שפוגשים כרישים בסביבתם הטבעית מדווחים כמעט תמיד על חוות בלתי נשכחת. מرتק להתבונן בחיה שבmars שנים רבות שלטה בים ועכשו מתחילה להיות נדירה ואף נחדרת. מועדוני צלילה ברחבי העולם הבינו את הפוטנציאל הכספי הגלום ב"פגשים מהסוג הכרישי" והחלו משוקרים חבילות צלילה היכולות האכלת כרישים, צילולות לאתרים בהם שוכנים כרישים בדרך קבוע ואף צילולות כלוב במפגשים עם הכריש הלבן, למורות שביצעתו בעבר צילולות בלתי נשכחות עם כרישים, אני מוכחה לציין שהמפגש עם ה- *Oceanic Whitetip shark* היה אחד המרתקים בח' - וזאת אף על מנת לנסות לאכלו.

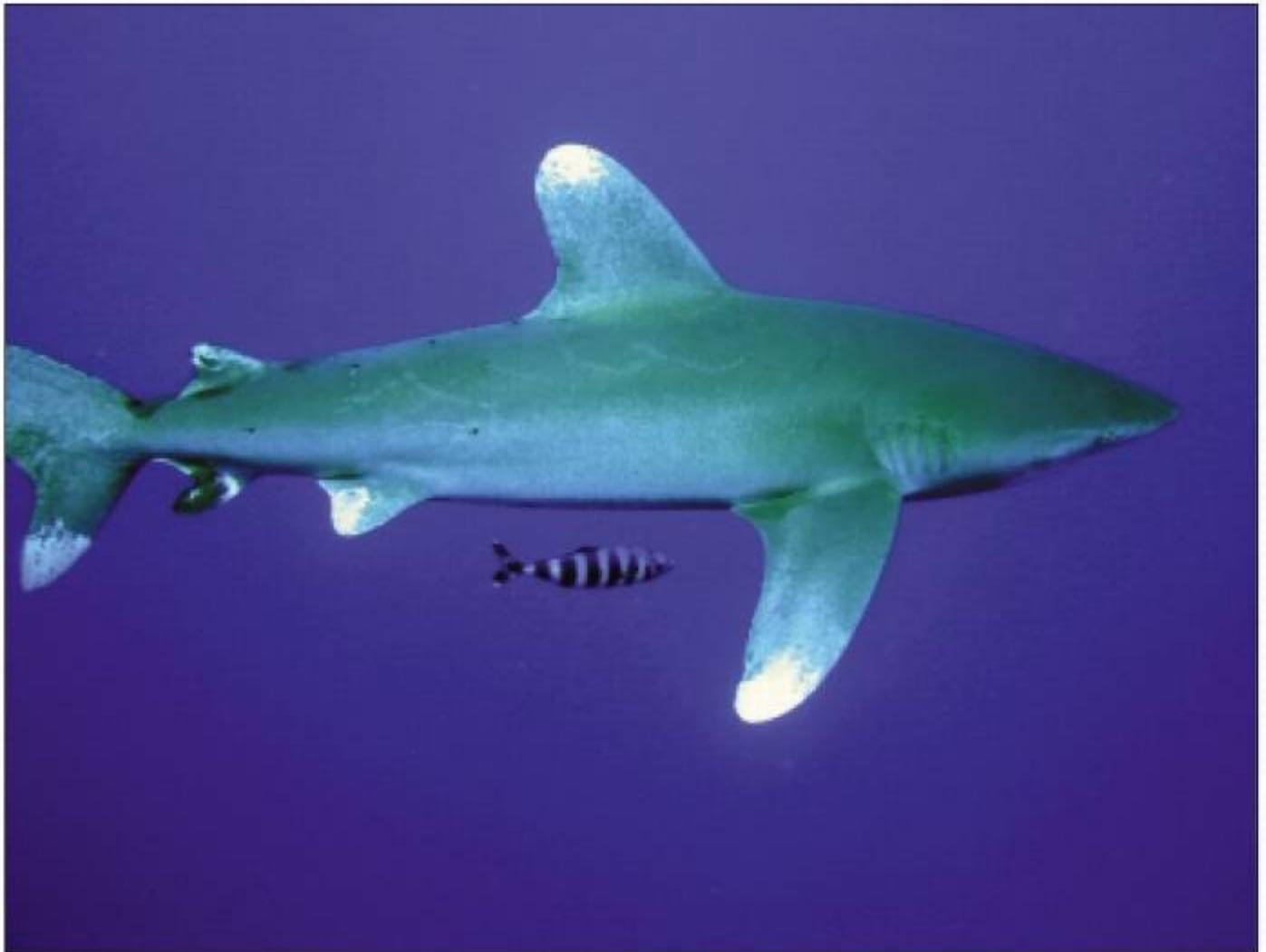
מפגשו הראשון עם ה- *Oceanic* היה כאשר חזרנו מצלילה הראשונה וזיהנו את סנפיר הגב המפורסם בקרבת הסירה. מבלי לחשב יותר מדי זר堪נו את ציוד הצלילה על ריצפת הסירה וקפכנו למים עם ציוד שנירקהל בלבד. מה שלא ידענו לפני איתה קופיצה, ומה שכל מי שנפגש בעבר עם ה- *Oceanic* כבר יודע, הוא שמי שמשנרכקל עם ה- *Oceanic* הוא טפש,-Amiz או שלוב של שניהם. הכריש מתיחס לשנרכקלים בצורה שונה לגמורי מאשר לצוללים. כשהכריש החל לבחון עם פיו את הסנפיר שלי הבנתי, בדרך הקשה, שמעכשו אני מפסיק להתנהג בטיפשות, ולמים של האלפינסטון אני נכנס רק עם ציוד צלילה, אם זה במטרה לצולול באתר או לרדת לעומק של 5 מטרים מתחת לסירה ומשם להתבונן בכרישים.

אך קר, רשומות לי במחשב הצלילה 3 צילולות, שעשו כל אחת, בעומק של 5 מטרים מחזק בחבל המשתלהן מהסירה שבקצתה התחתון שלו קשורה משקלות. בצלילות המרתתקות האלו כרישי ה- *Oceanic* חלפו על פנינו כהם מוחדים ובוחנים אותנו עם עיניים סקרניות וחיר לא בורן. בכל עוף, חשנו שמדובר בחיה סקרנית שמתקרבת לראות קצת יותר מקרוב במילוי מזון לאור העובה כי שאר החיות מרגישות לא רצויות בטראטורה שלהן, קר גם אם הם צריכים להציגו חן צוללים ובמיוחד כשנרכקלים. התהווה של

מיקומו המיעוד של הריף וזרמי המים החזקים באזורי מצריים תכנון צלילה טוב וניסיון צלילה באתר, הן של המדריכים והן של הצולמים, אך בעיקר של מושט הזודיאק

כרישי ה-*Oceanic* חלפו על פנינו כהם מוחדים ובוחנים אותנו עם עיניים סקרניות וחיר לא ברור. בכל עוף, חשנו שמדובר בחיה סקרנית שמתקרבת לראות קצת יותר מקרוב במילוי מזון לא

הזרה מהrif לשירה אינה פשוטה. בין קיר הריף לשירה פיטרלו לרוב הכרישים. בספארי ציליות כמו בספארי עם חיות יבשה באפריקה - גודל הקבוצה "הנרטפת" מספר את מצבך באופן סטטיסטי, ולכן הצללה חזרה לשירה תמיד התבכעה בקבוצה צפופה ובקצב הכי מהיר שניתן מוביל לבצע תנועות סנפיר חריגות. המצב דומה לימי המלחמה הקריה בו עורק סובטי צרען לשרוד את 100 המטר בין מזח ברלין למערב ברלין.

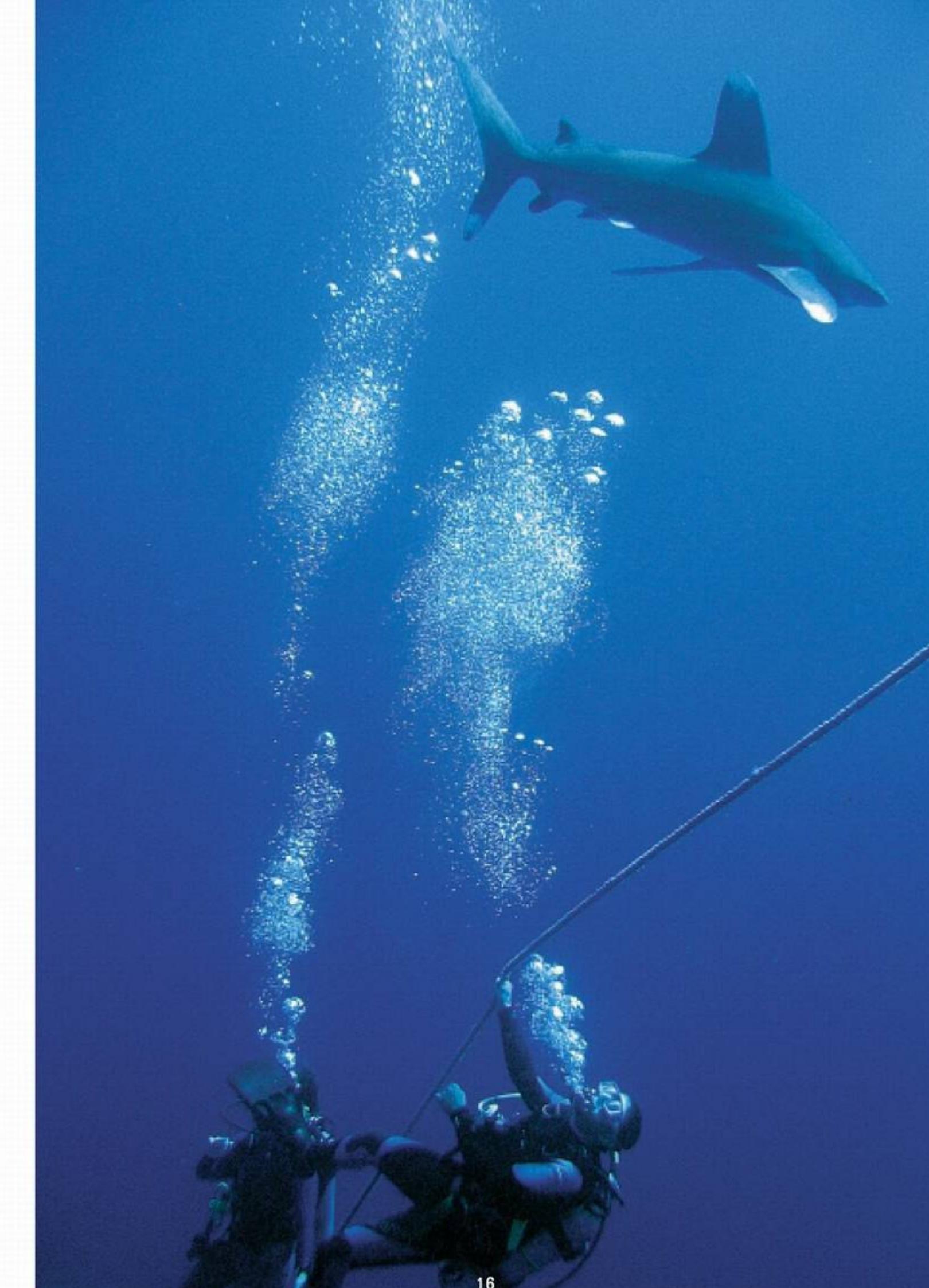
בכל צלילה שביצענו ראינו בין שלושה לשמונה כרישים בו זמני. באחת הצלילות אף זכינו לראות כריש אחד בלבד בעשרות ידי זויקן ששחו איתה במבנה מרתק. כאשר הטבה היה מקיש על הסולם על מנת לסמן לנו שארוחת הצהרים כבר מתקררת על השולחן, הכרישים שמעו גם הם את הנקשות והתחלו להתקרב לשירה כאילו הבינו שהאוכל מתחכה גם להם.

מאז הזרה לארכוזאורות אליו המראות מאותם "צלילות חבל" נפלאות. ממש לא יאומן צילילות בעומק של 5 מטר ונחשבות בעניינים מהמוציאחות שביצועי בחו".
כנראה שבאלפינסטון, העומק לא קובע

כריש משיט לכיוון דומה לתהווה של נוג בתחנות אומץ כאשר 2 מכוניות נסעוות אחת לכיוון השניה במטרה לראות מי יסטה ברגע האחרון. بعد שבתחרות המכוניות אתה יכול להסיט את הרכב בכל שלב, במקרה של כריש המתקרב לכיוון כל שטור לך והוא לקוות שהאחרון יסטה ממסלולו בשלב כלשהו. עם זאת מוזר לגנות כמה האחיזה בחבל מעלה את תחשות הביטחון.

לא רק אנחנו הרגשנו מאויימים - באחת הצלילות הבחנו בברקוודה "מסקנה" שהתרחקה מהrif ומוצאה מסטור מתחת לשירה שלנו. בכל פעם שהחליטה כי השטח פניו ורצתה לצאת לשחיהabis הפתוח התחלו לסגור עליה הכרישים והוא נאלצה לחזור ולהתחבא מתחת לשירה עם הסנפיר מקופל בין הרגלים.

כל צלילה שביצעתו בריף לוותה ברגשות מעורבים. מצד אחד אני נמצא ליד רף חולמי ועיצוב נשימה, מצד שני הייתה בכל צלילה את הציפייה לסיסים ולחזרה לספינה במהרה, על מנת להחליף מיכל ולהמשיך ב"צלילת החבל" ולראות את הכרישים במרקח של מטרים בודדים, לעיתים אף במרקח של נגיעה. גם

Oceanic Whitetip Shark

שם מדעי - *Carcharhinus longimanus*

שייך למשפחה קרישי ה-*Requiem*, משפחה גדולה המונה כ-50 מינים של קרישים בעלי עיניים עגולות ומתאפיינים לרוב בנדידה למים חמימים בעונות קרות. קרישי ה-*Oceanic* נולדים בגודל של 65-60 ס"מ וכרישים בוגרים מגעים לגודל המקסימלי של 3.95 מטר ולמשקל של 150 ק"ג.

אורך חיים - 22 שנים.

סס שניי התחתונות של ה-*Oceanic* נמצאות בטרף בעוד ששת החשניים העליונים מבצעות את החיתוך.

ה-*Oceanic* נמצא לרוב בשכבות המים העליונה של הים, אך מחקרים מראים כי הוא יכול להגיע עד לעומק של 150 מטר.

קל מאוד להזיהות את ה-*Oceanic*, ע"י סנפירי הייצוב הצדדים המעוגלים והרחבים הפрозיסים כמו כנפיים של מטוס וסנפירי הגב הגדולים המעוגלים בקצוות וטבולים בצעע לבן, אותן סנפירים גדולים מייצבים את הכריש בתנועתו האיטית.

הם נצפים כבודדים או בקבוצות קטנות ומואפיינים בשחיתתם האיטית ולפעמים מלאוים בליהוקות *pilot fish*.

הכרישים אקטיביים ביום ובלילה.

תזונה: ברקודות, מרلين, *jacks*, טונה, צבי ים, דינוכים, ציפורים ים ואפילון זבל.

כ-15 קרישונים נולדים בכל לידה (לרוב בקיז').

קרישי ה-*Oceanic* נצפים שוחים מאחוריו להקות של דגי טונה *Pilot Whales*. חוקרם מייחסים את התופעה לכך שהכרישים פשוט "אוספים" את חלקי האוכל שצדדים הדגים/*Lophitens*.

קיימים דיווחים כי ה-*Oceanic* אחראי לתקיפות על ניצולי ספינות טובעות.

קיים דיווח על תקיפה קטלנית של ה-*Oceanic* על צוללים שביצעו צלילה טכנית לעומק של 50 מטר.

בכל צלילה שביצענו ראיינו בין שלושה לשמונה קרישים בו זמנית. באחת הצלילות אף זכינו לראות קרישה מלאה בעשרות גדי *Sailfish* ששחו איתה במבנה מורתק

יש לבצע את הצלילות או השנירקולים בקבוצה צמודה ככל האפשר. בקרבת ה-*Oceanic* - צלילה בטוחה יותר משנירקול. אין לבצע האכלה של ה-*Oceanic* ללא אמצעי מגנן מתאימים לכל הקבוצה ולא הניסיון המתאים. הצלילה צריכה להתנהל בצורה רגועה ולא תנעות חדות.

הנוחיות וכלי התנהגות

מומלץ להישאר בקרבת הסירה או הריף - התרחקות עבר הכתול מסוכנת יותר.

למרות השחיה האיטית של ה-*Oceanic* הוא ידוע כחייה תוקפנית המסוגלת ליצור כוח מתפרץ חזק מהמצופה. זכרים הינם סקרנים ותוקפניים יותר מהנקבות لكن יש להישמר אף יותר בקרבתם.

בקרבת זכרים גדולים מאוד (מעל 2 מטר) מומלץ לצאת מהמים.

